

Competența specifică 5.3.: Plasarea evenimentelor și proceselor istorice într-un context mai larg românesc, european sau universal

Exemple de activități de învățare:

- Realizarea unor axe cronologice/postere, afișe, organizatori grafici pentru a încadra un eveniment/proces istoric în context european, universal;
- Crearea unei prezentări digitale pentru a ilustra contextul european/universal al unor evenimente din spațiul românesc;
- Realizarea de investigații pentru a înțelege un fapt/proces/personaj istoric prin accesarea de informații din surse istorice diferite (inclusiv online).

Evaluarea inițială clasa a X-a

Evaluarea inițială realizată la începutul unui nou ciclu de învățare sau program de instruire, la disciplina istorie, este un instrument util cadrului didactic pentru că, acesta verifică nivelul competențelor formate elevilor în clasa a IX-a. Pe baza rezultatelor evaluării inițiale, profesorul își planifică activitățile didactice prin care urmează să formeze noi competențe și concepe programe remediale pentru elevii care nu au atins nivelul minim de competențe în anul precedent.

Matricea de specificații:

Competențe specifice din clasa a IX-a	1.1	1.2	2.5	5.1	5.3
Conținuturi					
Popoare și spații istorice în Antichitate	X	X	X	X	X
Civilizația medievală		X		X	X
Absolutismul monarhic	X	X	X	X	X

Competențele specifice:

- 1.1 - Folosirea limbajului adecvat în cadrul unei prezentări orale sau scrise.
- 1.2 - Evidențierea relației cauză – efect într-o succesiune de evenimente sau procese istorice.
- 2.5 - Analiza critică a acțiunii personalităților și grupurilor umane în diverse contexte.
- 5.1 - Înțelegerea mesajului surselor istorice arheologice, scrise, vizuale și de istorie orală.
- 5.3 - Utilizarea adecvată a coordonatelor temporale și spațiale relative la un subiect istoric.

Testul de evaluare inițială are două subiecte. Primul subiect cuprinde itemi obiectivi și are 24 de puncte. Subiectul al II-lea cuprinde item semiobiectiv și are alocate 26 de puncte, iar subiectul al III-lea are 40 de puncte și este evaluat printr-un item semiobiectiv. Se acordă 10 puncte din oficiu.

TEST DE EVALUARE

Clasa a X-a

Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.

Timp de lucru 45 de minute.

Subiectul I

(24 puncte)

Citiți, cu atenție, sursele de mai jos și răspundeți cerințelor:

A. „Este clar că acest sistem nu putea funcționa dacă nu se plăteau funcțiile, deoarece cetățenii mai săraci nu ar fi fost în stare să aloce un timp special serviciului public. În consecință, plata a fost introdusă nu numai pentru arhontat, ci și pentru membrii consiliului. Plata funcțiilor în stat era caracteristica principală a reformelor democratice ale lui Pericle.

Aceasta a fost o măsură ce i-a câștigat popularitatea în rândul maselor, mai ales când a fost adoptată în cazul tribunalelor populare. În momentul acestui atac la adresa Areopagului, Pericle a cerut ca judecătorii să fie plătiți cu doi oboli sau, eventual, unul pe zi.”

(Bury J.B., Meiggs Russell, *Istoria Greciei*)

B. „De la Actium, Octavian este singurul stăpân al lumii, dar etapa decisivă este depășită în anul 27 î. Hr., în cursul unei ședințe memorabile a senatului. El se preface că se retrage și că restituie republica, știind foarte bine că acest regim este depășit. Senatorii îl imploră; el acceptă să împartă cu ei puterea și provinciile. Pentru

a pecetlui această alianță contra naturii, *patres* îi conferă în unanimitate după trei zile titlul de *Augustus*, literal, „cel mărit”, acela a cărui fire de esență sacră strălucește în ochii oamenilor și ai zeilor. (...)

Cu o supremă iscusință, August cumulează titluri republicane precise, *imperium* consular sau proconsular, puterea tribunicară, marele pontificat, care-i conferă toate puterile militare, civile și religioase.” (Larousse – *Istoria Universală*, Vol.1, *De la origini până la sfârșitul marilor imperii*)

C. „Suveranul Egiptului era considerat o ființă de natură divină, încarnarea zeului Horus pe Pământ, motiv pentru care îi erau atribuite puteri supranaturale (...). Instituția faraonică avea nu numai atributele unei autorități politice, ci și pe acelea ale unei forțe cerești care influența în mod decisiv viața întregii comunități. (...) Puterea faraonului se extindea în toate sferile: proprietatea, justiție sau libertatea individului depindea nemijlocit de voința sa.” (*Istoria Universală: Preistoria și Antichitatea*)

Încercuțiți litera care corespunzătoare răspunsului corect:

1. Identificați sursa care menționează un regim democratic.	3 puncte
a) Sursa B; b) Sursa C; c) Sursa A.	
2. Instituțiile antice din lumea greco-romană sunt menționate în sursele:	3 puncte
a) Sursele A și C; b) Sursele A și B; c) Sursele B și C.	
3. Atribuțiile conducătorului Egiptului sunt menționate în:	3 puncte
a) Sursa C; b) Sursa B; c) Sursa A.	
4. Titlurile împăratului sunt prezentate în sursa:	3 puncte
a) Sursa A; b) Sursa C; c) Sursa B.	
5. Precizați titulatura purtată de conducătorul Egiptului:	3 puncte
a) împărat; b) faraon; c) principe.	
6. Cel mai important reformator al Atenei din secolul V î. Hr., a fost:	3 puncte
a) Solon; b) Clistene; c) Pericle.	
7. Menționați numele unui conducător antic din lumea romană, precizat în surse:	3 puncte
a) Traian; b) Octavian; c) Caesar.	
8. Puterea suveranului Egiptului era de natura:	3 puncte
a) divină; b) omenească; c) supranaturală.	

Subiectul al II-lea

(26 puncte)

Studiați, cu atenție, sursele de mai jos și răspundeți cerințelor:

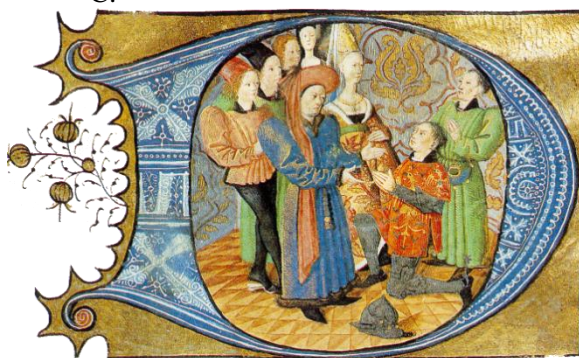
A. „Veniturile nobililor se datorau pământului, deci seniorilor. Fie ele laice ori ecleziastice, acestea se compuneau întotdeauna din două părți: rezerva, pe care seniorul o cultiva direct, prin corvezi și prin lucrători salariați, și concesiunile, adică micile exploatații atribuite familiilor de țărani, aparținând acestora în proprietate utilă, contra unor reverențe. Rezerva reprezenta, în medie, o treime din suprafața senioriei, lucru care varia considerabil de la un domeniu la altul, cuprinzând păduri, zone de vânat și pescuit exclusive, iazuri, terenuri de cultură împrejmuite (...). Lucrările în rezerva seniorială erau asigurate de câteva familii de șerbi, țărani lipsiți de libertate, legați de pământ, și de câțiva fermieri liberi ai senioriei, care datorau zile de muncă gratuite, de obicei trei zile pe săptămână: corvada.”

(Georges Minois, *Istoria Evului Mediu*)

B.

C.

https://en.wikipedia.org/wiki/Medieval_demography#/media/

<https://ro.wikipedia.org/wiki/Vasalitate>

1. Numiți perioada istorică la care se referă cele trei surse.	2 puncte
2. Menționați, pe baza sursei A, două componente ale rezervei seniorului.	4 puncte
3. Precizați, pe baza sursei C, ce aspect al relațiilor feudale este prezentat.	5 puncte
4. Enumerați, pe baza sursei B, două ocupații ale oamenilor.	4 puncte
5. Menționați o categorie socială precizată în sursa A.	3 puncte
6. Descrieți, pe baza sursei B, în 2-3 fraze castelul medieval.	3 puncte
7. Prezentați, în 5-7 rânduri, relațiile feudo-vasalice.	5 puncte
Subiectul al III-lea	(40 puncte)

Citiți, cu atenție, sursele și răspundeți cerințelor:

A. „Lăsând teoria la o parte, succesul absolutismului european a depins în mare măsură de abilitatea monarhului de a diminua puterea aristocrației și a Bisericii. În Franța, acest lucru a fost obținut de regele Ludovic al XIV-lea (domnește între anii 1643-1715), dar numai cu prețul foarte mare al înstrăinării unor surse potențiale importante pentru veniturile Coroanei. Sub conducerea lui Ludovic, reprezentanții marii nobilimi franceze erau obligați să-și slujească monarhul la curtea de la Versailles, reședință barocă extrem de luxoasă situată la câțiva kilometri de Paris. (...) Posturile guvernamentale, sinecurile, instituțiile bisericești, funcțiile militare – toate erau acordate numai sub privirea vigilentă a regelui, în timp ce în vechile provincii feudale, responsabilitățile administrative erau preluate de oameni obișnuiți devotați regelui, numiți *intendants*, și care se aflau exclusiv în serviciul Coroanei.”

(W. M. Spellman, *Monarhiile între anii 1000 și 2000*)

B. „Carol Quintul s-a lovit, totuși, de o ultimă tresărire a tradițiilor medievale: în 1521, la Villalar, el înfrânge acele *Comunidades* ale orașelor castiliene, îndreptate împotriva lui. De aici înainte, absolutismul era asigurat. Crearea titlului de *grande* (acordat marilor seniori care rămăneau cu capul acoperit în fața regelui) și a celorlalte titluri spaniole a dus la închegarea ierarhiei nobiliare. În Cortes-uri, *procuradores*, ca reprezentanți ai orașelor, erau acum izolați. Fără îndoială, prestigiul lui Carol și dorința sinceră a acestuia de a fi un bun spaniol contau mai mult decât măsurile luate de el pentru asigurarea autorității puterii regale.

Filip al II-lea exagerează în grija sa față de această autoritate absolută. Mutând la Madrid, apoi în palatul-mănăstire al Escorialului centru vital al imperiului (...).

(Pierre Vilar, *Istoria Spaniei*)

1. Numiți forma de guvernământ precizată în cele surse.	3 puncte
2. Precizați un spațiu istoric din sursa A.	3 puncte
3. Menționați, pe baza surselor, cele două reședințe construite de monarhii absolutiști.	6 puncte
4. Numiți un monarh absolutist precizat în sursa B.	3 puncte
5. Selectați, din sursa B, o cauză și o consecință a acțiunilor monarhului.	8 puncte
6. Formulați o opinie referitoare la rolul absolutismului monarhic asupra societății europene din secolele XII-XVIII și susțineți-l cu o informație istorică.	8 puncte
7. Prezentați, în aproximativ 10-15 rânduri, o altă formă de manifestare a absolutismului monarhic din Europa, din alt stat, în afara celor la care se referă sursele.	9 puncte

BAREM DE EVALUARE ȘI NOTARE

Subiectul I (24 puncte = 3p x 8)

- Se acordă câte **3 puncte** pentru răspunsurile corecte: **1-c; 2-b; 3-a; 4-c; 5-b; 6-c; 7-b; 8-a.**

Subiectul al II-lea (26 puncte) (Se punctează orice modalitate de răspuns corectă)

- 2 puncte** pentru răspunsul: **Evul Mediu/ Medievală.**
- câte 2 puncte** pentru răspunsurile: **păduri/ zone de vânat și pescuit exclusive/ iazuri/ terenuri de cultură împrejmuite** (2p x 2 = 4 puncte)
- 5 puncte** pentru răspunsul: **omagiul/ vasalitatea/ investirea.**
- câte 2 puncte** pentru fiecare răspuns: **arat/cosit, strâns recolta etc.** (2p x 2 = 4 puncte)
- 3 puncte** pentru răspunsul: **nobili/ țărani/ fermieri.**
- 3 puncte** pentru orice descriere corectă: **locuința nobilului/ rol de apărare/ construcție din piatră etc.**
- 2 puncte** pentru menționarea celor două componente ale relațiilor feudale: **omagiul și investitura**
3 puncte pentru orice informație corectă referitoare la obligațiile ambelor părți. (2p + 3p = 5 puncte)

Subiectul al III-lea 40 puncte (Se punctează orice modalitate de răspuns corectă)

- 3 puncte** pentru răspunsul **monarhie absolutistă.**

2. **3 puncte** pentru răspunsul corect **Franța/ Paris**.
3. câte **3 puncte** pentru răspunsurile: **Versailles și Escorial/ Madrid**. (3p x 2= 6 puncte)
4. **3 puncte** pentru răspunsul: **Carol Quintul/ Filip al II-lea**.
5. **8 puncte** pentru răspunsurile: **cauză - el înfrânge acele Comunități ale orașelor castiliene, îndreptate împotriva lui; consecință - absolutismul era asigurat sau cauza - Crearea titlului de grande (acordat marilor seniori care rămâneau cu capul acoperit în fața regelui) și a celorlalte titluri spaniole ; consecința - a dus la încheierea ierarhiei nobiliare**. (4p x 2 = 8 puncte)
6. **3 puncte** pentru formularea oricărei opinii referitoare la rolul absolutismului asupra societății: *monarhul dispunea de întreaga putere în stat/ deciziile politice aparțineau monarhului/ adoptarea de reforme în majoritatea domeniilor vieții etc.;*
- 5 puncte** pentru menționarea oricărei informații istorice care susține opinia.
7. **3 puncte** pentru menționarea oricărei alte forme de manifestare a absolutismului monarhic din Europa, din alt stat, în afara celor la care se referă sursele
- 1 punct** pentru numirea statului
- 5 puncte** pentru prezentarea formei de manifestare a absolutismului monarhic menționate.

Oficiu 10 puncte

Evaluarea nivelului achizițiilor pe parcursul unității de învățare

Evaluarea curentă/de parcurs/formativă(continuu) are drept caracteristici includerea verificării și aprecierii în procesul de instruire. Se poate realiza după o secvență de lecție, după o lecție integrală, după o unitate de învățare. Își propune să evalueze performanțele tuturor elevilor privind competențele specifice și conținuturile parcurse în secvența respectivă și permite proiectarea unor activități remediale.

Prin prezentul material propunem mai multe exemple de itemi care pot fi utilizați în cadrul testelor de evaluare.

Tipul itemului: item de tip eseu structurat

Disciplina: Istorie

Profilul itemului:

Domeniul cognitiv (cunoaștere/ aplicare/ analiză/ sinteză): analiză/sinteză

Competențele evaluate:

- 1.1 Exprimarea de opinii în limbajul adecvat istoriei
- 1.2 Formularea de argumente referitoare la un subiect istoric
- 2.3. Analizarea factorilor politici, sociali, economici, culturali care alcătuiesc imaginea unei societăți
- 2.5 Examinarea consecințelor directe și indirecte ale acțiunii umane
- 5.3 Plasarea evenimentelor și proceselor istorice într-un context istoric mai larg românesc, European sau universal

Conținuturile asociate:

Epoca Luminilor. Noi principii și valori în societate.

Organizarea statelor moderne: Revoluția Glorioasă, Constituirea SUA, Revoluția Franceză, Franța Napoleoniană

Sarcina de lucru:

Realizați un eseu de aproximativ trei pagini despre impactul revoluțiilor asupra evoluției Europei în secolele al XVII lea -începutul secolului al XIX lea, având în vedere:

- menționarea a două cauze ale "Revoluției Glorioase";
- prezentarea unui principiu al Iluminismului și numirea a doi reprezentanți;
- prezentarea a două fapte istorice referitoare la Revoluția Franceză
- menționarea a două acțiuni politice întreprinse de Napoleon la începutul secolului al XIX lea și precizarea a câte unei consecințe a fiecăreia dintre acestea
- formularea unui punct de vedere referitor la rolul jucat de noile principii politice în afara spațiului european și susținerea acestuia cu două fapte istorice relevante

Notă! Se punctează și utilizarea limbajului istoric adecvat, structurarea prezentării, evidențierea relației cauză-efect, elaborarea argumentului istoric (prezentarea unui fapt istoric relevant și utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia), respectarea succesiunii cronologice/logice a faptelor istorice și încadrarea eseului în limita de spațiu precizată. Se acordă 10 puncte din oficiu

Schema de notare

Informația istorică- 80 puncte

- **câte 5 puncte** pentru menționarea fiecărei cauze a Revoluției Glorioase; (5p x 2=10 p)
- **4 puncte** pentru menționarea oricărui principiu iluminist indicat